

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลห้วยไร่

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่
อ.เมืองอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

สำนักปลัด
งานประชาสัมพันธ์
โทร/โทรสาร ๐๔๕-๕๒๓๙๑๘
[www:huayrai.go.th](http://www.huayrai.go.th)

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานสำคัญของ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยไร่ ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ประมาณ ๘ กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์ มี ๒ เส้นทาง คือ เส้นทางถนนลาดยางบ้านโคกจักษ์-ดงสีโท ถึงบ้านภักดีเจริญ หมู่ที่ ๕ ระยะทางโดยประมาณ ๘ กิโลเมตร และ เส้นทางถนนอรุณประเสริฐ (ถนนเส้นช่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาตำบลห้วยไร่) เดินทางถึงองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ระยะทางโดยประมาณ ๕ กิโลเมตร ตำบลห้วยไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน และ เป็น ๑ ใน ๑๙ ตำบล ในเขตอำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ตั้งอยู่ ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางรถยนต์ ๕๘๕ กิโลเมตร มีประวัติความเป็นมาจากเดิมอยู่ในความปกครองของตำบลบุง ทำให้เป็นเขตอาณาประชากรที่หนาแน่นพอสมควรต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๘ มีการรวบรวมหมู่บ้านต่าง ๆ ขยายเป็นตำบลห้วยไร่ขึ้น บริหารงานในรูปแบบของสภาตำบลห้วยไร่ มีฐานะเป็นนิติบุคคลต่อมาสภาตำบลห้วยไร่ ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ เมื่อวันที่ ๒๓ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ ๑๑๓ ตอนพิเศษ (๕๒ ง. ลงวันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙) จนถึงปัจจุบันนี้ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในชั้นต้น จำนวน ๓๑,๓๓๐ ไร่ ๕๐.๑๒ ตารางกิโลเมตร และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง เมื่อวันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ตาม มติ ก. อบต.จังหวัดอำนาจเจริญ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๐ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ลักษณะที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับที่ราบลุ่ม แบ่งอาณาเขตดังนี้

<u>ทิศเหนือ</u>	ติดต่อกับ	ตำบลคึมใหญ่
<u>ทิศใต้</u>	ติดต่อกับ	ตำบลไถ่คำ
<u>ทิศตะวันออก</u>	ติดต่อกับ	ตำบลหนองมะแขว
<u>ทิศตะวันตก</u>	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ และ ตำบลบุง

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

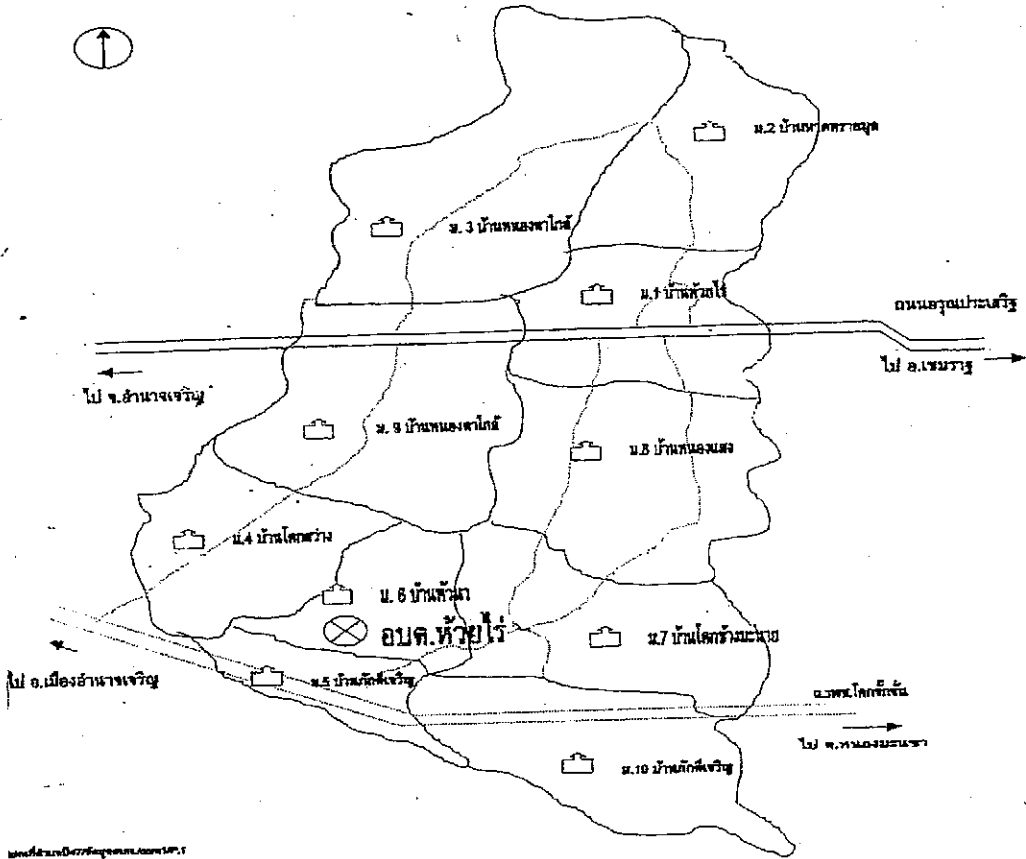
๒.๑ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ประกอบด้วยหมู่บ้าน ๑๐ หมู่บ้าน มีพื้นที่อยู่ในเขต
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ ทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. บ้านห้วยไร่	หมู่ที่ ๑
๒. บ้านหาดทรายมูล	หมู่ที่ ๒
๓. บ้านหนองตาไถ่	หมู่ที่ ๓
๔. บ้านโคกสว่าง	หมู่ที่ ๔
๕. บ้านภักดีเจริญ	หมู่ที่ ๕
๖. บ้านห้วยนา	หมู่ที่ ๖
๗. บ้านโคกช้างมะนาย	หมู่ที่ ๗
๘. บ้านหนองแสง	หมู่ที่ ๘
๙. บ้านหนองตาไถ่	หมู่ที่ ๙
๑๐. บ้านภักดีเจริญ	หมู่ที่ ๑๐

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

แผนที่ตำบลห้วยไร่

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนหลังคาเรือน (หลังคา)
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านห้วยไร่	๒๕๓	๓๐๖	๕๕๙	๑๕๖
๒	บ้านหาดทรายมูล	๓๘๘	๓๖๔	๗๕๒	๒๒๒
๓	บ้านหนองตาใกล้	๕๐๘	๕๐๒	๑,๐๑๐	๒๕๖
๔	บ้านโคกสว่าง	๑๕๐	๑๕๔	๓๐๔	๙๕
๕	บ้านกักดีเจริญ	๒๙๐	๒๙๓	๕๘๓	๑๗๕
๖	บ้านหัวนา	๒๙๗	๒๗๑	๕๖๘	๑๗๗
๗	บ้านโคกช้างมะนาย	๒๘๓	๒๘๒	๕๖๕	๑๖๓
๘	บ้านหนองแสง	๑๙๖	๒๐๐	๓๙๖	๑๑๓
๙	บ้านหนองตาใกล้	๒๙๗	๒๘๓	๕๘๐	๑๘๕
๑๐	บ้านกักดีเจริญ	๑๓๗	๑๔๖	๒๘๓	๘๖
รวม		๒,๗๙๙	๒,๘๐๑	๕,๖๐๐	๑,๖๒๘

ที่มา: ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ (ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙)

๔. ภูมิปัญหาท้องถิ่นตำบลห้วยไร่

๔.๑ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ/สินค้า OTOP

ประเภท	ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้ง/เบอร์โทรศัพท์	รายการสินค้า
ข้าว	กลุ่มผลิตข้าวปลอดสารพิษ	หมู่ที่ ๓ บ้านหนองตาไถ่	ข้าวหอมมะลิ, ข้าวกล้อง
	กลุ่มศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว บ้านห้วยไร่	หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไร่	พันธุ์ข้าวหอมมะลิ
	กลุ่มศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าว ชุมชนบ้านโคกช้างมะนาย	หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	พันธุ์ข้าวหอมมะลิ
หัตถกรรม	กลุ่มทอผ้าพื้นบ้านโคกสว่าง	หมู่ที่ ๔ บ้านโคกสว่าง	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย, ผ้าไหม
	กลุ่มทอผ้าพื้นบ้านภักดีเจริญ	หมู่ที่ ๕ บ้านภักดีเจริญ	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย, ผ้าไหม
	กลุ่มทอผ้าพื้นบ้านโคกช้างมะนาย	หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย, ผ้าไหม
	กลุ่มจักสานบ้านห้วยนา	หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยนา	ผลิตภัณฑ์จักสานหมวก
	กลุ่มส่งเสริมอาชีพลวดหนาม	หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยนา	ผลิตภัณฑ์ลวดหนาม
	กลุ่มทอเสื่อ	หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	ผลิตภัณฑ์เสื่อ
	กลุ่มหมอนขิด	หมู่ที่ ๑๐ บ้านภักดีเจริญ	ผลิตภัณฑ์หมอนขิด

๘.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน ปราชญ์ ผู้รู้

ลำดับ	ชื่อผู้รู้	ที่อยู่	ภูมิปัญญา/ ความถนัด
๑	นางสร้อย บัญเมือง	หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไร่	วางแผนโบราณ
๒	นายสวิต พลเดช	บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	หมอยาสมุนไพร
๓	นายสา ธรรมโรจน์	หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	หมอยาสมุนไพร
๔	นายหนูเอี่ยม เจริญรัตน์	หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	สู้วัว
๕	นายสี เจริญสุข	หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	เป่าพิซ
๖	นายทองแดง ประทุม	หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	หมอน้ำมัน
๗	นายจันทา ประทุม	หมู่ที่ ๒ บ้านหาดทรายมูล	วางแผนไทย
๘	นายแสวง พลธานี	บ้านเลขที่ ๒ หมู่ที่ ๓ บ้านหนองตาใกล้	จารีตประเพณี
๙	นายวิจิต ลินจันทร์	บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ที่ ๔ บ้านโคกสว่าง	จักสาน
๑๐	นางฮู้ หาชัย	บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	หมอดำแย
๑๑	นายเลื่อน คำพลา	บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	หมอน้ำมัน
๑๒	นางคำพันธ์ บำรุงสวัสดิ์	บ้านเลขที่ ๑๙ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	วางแผนไทย
๑๓	นายพวย คณะชัย	บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	ไร่นาสวนผสม
๑๔	นายนวลศรี ส่องใส	บ้านเลขที่ ๑๔๐ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	หมอดิน
๑๕	นายสุทัศน์ ท่อบ่อ	บ้านเลขที่ ๑๓๖ หมู่ที่ ๗ บ้านโคกช้างมะนาย	หมอยาสมุนไพร
๑๖	นางสมบุรณ์ มั่นคง	หมู่ที่ ๘ บ้านหนองแสง	วางแผนโบราณ

สรุปฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยไร่

- ประชาชนชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๕ หมู่บ้าน คือ

- ๑) บ้านห้วยไร่ หมู่ที่ ๑
- ๒) บ้านหาดทรายมูล หมู่ที่ ๒
- ๓) บ้านหนองตาไก้ หมู่ที่ ๓
- ๔) บ้านโคกสว่าง หมู่ที่ ๔
- ๕) บ้านโคกช้างมะนาย หมู่ที่ ๗

มีประชาชนผู้รู้ จำนวน ๑๖ คน โดยแบ่งภูมิปัญญาออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านการเกษตรพื้นบ้าน ได้แก่ ไร่นาสวนผสม หมอพื้นบ้าน
- ๒) ด้านการจัดการสุขภาพ ได้แก่ หมอตำแย หมอน้ำมนต์ นวดแผนโบราณ
- ๓) ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้าน ได้แก่ การจักสาน
- ๔) ด้านกฎระเบียบสังคม ได้แก่ จารีตประเพณี

ภาคผนวก

ข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลห้วยไร่
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านยาสมุนไพร
นายสวิต พลเดช บ้านหาดทรายมูล หมู่ที่ ๒
ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อมูลส่วนตัว
ชื่อ นายสวิต พลเดช
วันเดือนปีเกิด 2507 อายุ 44 ปี
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๒ บ้านหาดทรายมูล ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

อาชีพ ช่าง

ผลิตภัณฑ์สินค้า: ๘๕๐-๘๕๕๗๗ 1211-12550๘๗

ภูมิปัญญาพื้นบ้านของนาย พลเดชตำบลห้วยไร่
คนในตำบลห้วยไร่ที่นับถือและได้แก่ เครื่องมือเหล็ก คันดันไร่ เครื่อง
สานรถ ขันแกวหรือ สุ่มบโหวนที่ใช้เป็นอาวุธของทหาร ล้อ น้ำตักขี้เถ้า
กวนน้ำคั้นนมสด
ได้แก่ภรรยาของชชชชช นายส พลเดช

ภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านหัตถกรรมฝีมือจักรสาน
นายวิจิต สิ้นจันทร์ บ้านโคกสว่าง หมู่ที่ ๔
ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

	<p>ชื่อนายวิจิต สิ้นจันทร์ บ้านโคกสว่าง หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ อาชีพ จักสาน</p>
	<p>ผลิตภัณฑ์จักสาน ประเภทตะกร้า ถาด กระจัง ไม้กวาดขนไก่ ฯลฯ</p>

ภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านผู้นำทางศาสนาจารีตประเพณีท้องถิ่น
นายแสวง พลธานี บ้านหนองตาใกล้ หมู่ที่ ๓
ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

	<p>ชื่อนามจริง ชื่อ นามสกุล พลธานี วันเดือนปีเกิด ๒๔๒๖ อายุ ๘๖ ปี ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๒ หมู่ ๓ บ้านหนองตาใกล้ ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อาชีพ ช่าง โทรศัพท์มือถือ ๐๙๕๖๕๓๗ ๕๗๗๗ ๗๕๕๓๒</p>
	<p>ภูมิปัญญาที่มรดกภูมิปัญญา ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ศูนย์วิจัยชุมชน และโรงเรียน ได้รับรางวัลชนะเลิศ ปี ๕๗ ลายชา</p>